

На лезі радості

Автор:

Валентина Михайленко

На лезі радості

Валентина Михайленко

Події відбуваються на межі тисячоліть. Молода медсестра Леся мешкає в невеликому містечку і, здається, має все, аби бути щасливою. Її безмежно кохає чоловік, у неї підростає гарнюня-донечка, все добре на роботі й удома. Не любить її лише свекруха... І, виявляється, є за що. Бо те, що втнула Леся на власному весіллі, важко зрозуміти...

Валентина Михайленко

НА ЛЕЗІ РАДОСТІ

Лірично-детективна повість

Дипломант Всеукраїнського літературного конкурсу «Коронація слова-2006»

Життя називають полем і морем, раєм і пеклом, а воно є просто життям, де всі ми балансуємо на двобічному лезі радості й печалі, залишаючись вічними учнями

Частина перша

Заздрю жайворонкам. Ось мій Сашко, наприклад, тільки-но радіо заграє гімн, вже скочив на ноги, а за хвилину на подвір'ї вправляється з гантелями. Я ж свій підйом ранками називаю реанімацією трупа. Та що поробиш – класична сова.

Ранок лише народився на світ, а вже виблискує умитими нічним дощем листочками, запаморочливо дихає димчасто-росяними півоніями, горлає півнями, ляскотить птаством і сяє та міниться під ніжно-рожевими променями, що пагінчиками тягнуться із-за кошлатих яблунь.

Я знаю, що за кілька хвилин буду всім цим захоплено милуватися, вбиратиму в себе, питиму великими ковтками – треба лише протриматися оці десять хвилин. Очі ніби піском позасипало, хоч сірники вставляй. Майже навпомацки плентаюсь до умивальника, який сиротою зачепився за стовбур старої груші, а в самої на думці одне – може, ще прилягти хвилин на п'ятнадцять...

Раптом щось колючо-мокре падає мені на шию, на руки, підхоплює, кружляє й несе кудись у шаленому танці.

– Сашко! Зараза... – верещу я, молотячи в повітрі ногами.

Сашко сміється й ставить мене босими підошвами – тапки десь попадали – на зарошений прохолодний моріжок.

– Ну, прокинулася, сонько?

Сонькою він частенько мене називає, а ще – рудим малям, а в хвилини особливої ніжності – оленятком, дівчинкою...

Згарячу хапаю ротом повітря і хочу ще щось випалити чоловікові дошкульне, та вдихаю на повні груди ранок і заливчато сміюся разом із ним. Справді, прокинулася. Як же хороше отак прокидатися в його обіймах...

Сашко енергійно обтирає своє дуже тіло, а я милуюся ним. Він – стрункий і високий, коли обіймає мене, то якраз втикаюся йому носом посеред грудей.

Уже п'ять років ми разом. Маринці в березні виповнилося чотири, та, здається, з часом я прив'язуюся до чоловіка все міцніше. З ним так затишно, він такий надійний...

– Тьох-тьох-тьох... – зривається зі старого береста, що літує край городу, летить-розсипається над подвір'ям.

Зриваємося й ми із Сашком, літаємо, крутимось – пораємося. Хоч і самі живемо, без батьків, але порося тримаємо, кролів, гусей табунець, а ще: качата, курчата – дрібноти й малечі різної повен двір. Понагодовувати треба всіх досита зранку і на день понасипати, бо на обід ми не приходимо.

Сашкові завжди ніколи. Він у мене міліціонер, і не простий, а начальник карного розшуку. А я медсестрою в хірургії працюю. Сьогодні моя зміна з восьмої ранку до восьмої вечора.

Чоловік на ходу вихоплює з моїх рук цеберку, обпікає гарячим поглядом. Хочу хоч на мить притиснутись до його шоколадної руки, та стримуюсь... От чомусь завжди мені його не вистачає, навіть тоді, коли поміж нас і соломинку не втиснеш... Чи навіть сама не знаю, чого мені не вистачає...

Зготувала сніданок, скинула фартушок і навшпиньки заходжу до спальні. У пахучих напівсутінках розкидало на постелі ручки мое маля, напріндило припухлі губенята, сопе... Так шкода її будити, по собі знаю – вранішній сон найсолодший. Але ж іще треба встигнути зібрати її й відвезти до мами аж на другий кінець містечка: нехай ще порозкошує до наступного літа, а вже за рік до школи віддамо до дитсадочка. Притуляюсь губами до шовкової щічки:

– Маринонько, відкривай віченьки. Вже Мурчик прокинувся, умивається он...

Маринка прижмурює повіки, випростує рученята, рвучко схоплюється, оббиває ними мене за шию, туркотливо сміється у вухо. Жайвороночок мій... У Сашка вдалася.

За півгодини вже й поснідали. Виїжджаємо з двору на своїх «конях»: Сашко на мотоциклі, а ми з Маринкою – на велосипеді.

2

Містечко наше невелике, хоч і райцентр. Розкинулося воно білими хатками в пологій зеленій долині, немов у чаші.

З одного боку шепочеться колосками та городиною поле, з іншого величається тінявий ліс. На заході посміхається аж до самої Десни ясними очима озер смарагдовий луг. А на півночі, під самим містечком, тихо плещеться поміж осокою вкрита ряскою вузьенька річечка, озивається до людей веселим кумканням та завзятим гелготінням.

А що садів у нас... І хат не видно за деревами. А із-за низеньких штахетників приязно вітаються до перехожих левкої, ромашки, назабудки, фіалки, півонії, нагідки, лілеї – і не перелічиш всього того різнобарв'я, яким причепурили господині свої обійстя.

Я обережно кочу велосипед асфальтовою дорогою. Маринка сидить передо мною в невеличкому крісельці, яке Сашко прилаштував до рами, і безупинно щебече:

– Мамко, а як ти завтра будеш удома, то підемо купатись? Он Коля тьоті Оксани щодня купається, а я ще ні разу... Мам, підемо? Чуеш?...

А таки треба й справді повести дитину на річку. Тільки ж не в рясці їй бовтатися. Попрошу брата – у Славка завтра теж вихідний – нехай відвезе «Жигулями» на Десну.

На маминому подвір'ї нас зустрічає радісним гавкотом Рябко. Лащиться, плигає, намагається поцілувати Маринку в губи. Вона відвертається, пирхає і заливається-заливається...

– Ну, як там Надя? – запитливо дивиться мама.

– Та все нормально. Сергійка до «Артеку» збирає. Йому як переможцю міської олімпіади путівку туди виділили.

Надя – моя старша сестра. Ще студенткою інституту культури одружилася з киянином, та життя не склалось, і тепер вона мешкає удвох із сином у двокімнатній «хрущовці» в столиці. Добре, що колишній чоловік нині при великих грошах і повністю забезпечує Сергійка. Я частенько буваю в сестри. Ось і вчора їздила перевідатись – Наді нещодавно зробили операцію, вона ще слаба.

– Ну, все. Я поїду, мамко. Маринку забере Сашко, а якщо не встигне, то я заїду після роботи.

– Лесю, – подає мама невеличкий пакуночок, – завези Славкові поснідати, тобі ж по дорозі. Саме вареників наварила з полуницями. Він же так їх любить...

У маминому голосі чути притамоване зітхання. Жаліє Славка. Та й усі ми жаліємо. Не до пари йому Лідка. Славко у нас красень, заочно закінчив технікум, працює на АТС електромеханіком – зараз у нього закінчується нічна зміна. А майстер який – на всі руки: купив зимою дешевенькі «Жигулі» й зробив із них лялечку, люди кличуть його ремонтувати телевізори, магнітофони, пральні машини.

І де він ту Лідку на свою голову видряпав? Зустрічався ж із гарними дівчатами, а на тобі – вталапався. Не те, щоб вона була якоюсь там непорядною чи вертихвісткою, – а ось, щоб усе було так, як вона хоче, аби все було по її. Якщо ні – то гвалт на цілий день. Тоді Славко тікає світ за очі. А підловила вона його три роки тому на вагітності. Ось тепер і розплачується. Може, й кинув би, та сина жаліє. Але, видно, вже увірвався терпець. Весною натякнув був: не виходить, мовляв, у нас, Лідко, життя, то, може, розлучимося? Дитину я всім забезпечу. Боже! Що тут скоїлося... Лідка перебила мало не весь посуд, верещала, що заріже його й малого, а сама повіситься...

– Давай, мам, завезу, – зітхаю і я, кладучи до пакета вареники.

Та за хвірткою гарний настрій миттєво повертається. Ранок уже видзвонює на всі голоси. Обганяють один одного велосипедисти – у нашому містечку і старий, і малий, як кажуть, на колесах – вітаються, перемовляються.

– Привіт, родичко, – білозубо сміється Катя Вишнева, тримаючись за дверцята блакитного «Опеля», що стоїть під її будинком на тому боці вулиці. Вифранчена,

напахчена – аж через дорогу чути.

Що ж, їй можна... Легенька хмаринка заздроців котячою лапкою торкається до грудей, та я мерщій відгоню її геть і щиро посміхаюся подружці у відповідь. Катя справді дуже гарна й розумна дівчина. За кілька років зуміла розкрутитися: спочатку торгувала на базарі, а тепер два власних магазини має, третій ось відкриває. У них уся рідня така... Лише пари чомусь ніяк не знайде.

Ми з нею однокласниці, а п'ять років тому мало не породичалися. Ото, я вам скажу, була історія...

Із Сашком я почала зустрічатися ще у восьмому класі. Він тоді одинадцятий закінчував. Сьомого березня, перед жіночим святом, в актовому залі організували загальношкільний вечір з концертом і танцями. Я від імені нашого класу читала зі сцени гумористичне привітання вчителькам. Саме тоді, запевняє Сашко, він у мене й закохався.

Святковий вечір скінчився геть поночі. Ми з Катею жили далеко від школи й ще ніколи так пізно не поверталися додому. Наполоханими тінями скрадалися в темряві парканів, боячись показати одна одній свій страх. Раптом почули за плечима тупотіння. То був Сашко зі своїм другом Олегом. Хлопці продержали нас під моїм двором мало не до півночі, аж мама потім сварилася.

Наступного дня домовилися зустрітись у центрі, біля будинку культури. Хлопці пригостили нас морозивом. Ми довго гуляли разом. Сашко й Олег пригостили нас морозивом. Розповідали різні історії, смішили нас... А в понеділок уся школа гула, що Сашка Бережного, за яким упала половина старшокласниць, зняла ота руда малявка Леська Корнієнчиха...

У мене й справді розкішне руде волосся. Сашко любить його пестити й нізащо не дає відрізати. Отак і ходжу з кудлатою гривною, що метляється аж до пояса. Та мені й самій вона подобається – ні в кого у нашому місті немає такої пишної зачіски.

Після закінчення одинадцятого класу Сашка восени забрали до війська. Що ми вже попоцілувалися перед розлукою... Мої губи палали щемким жаром, а навіть при натяку на усмішку тріскалися та покривалися брунатними крапельками. Я дуже пишалася, що зустрічаюсь із таким серйозним дорослим хлопцем і вважала

це почуття мало не неземним коханням.

Після дев'ятого класу поїхала і я до медучилища. Сашко часто приїздив до мене в Ніжин – він уже навчався у вищій школі міліції, – і одного разу, блукаючи нічним парком, ми не зуміли погамувати своєї пристрасті...

А при наступному побаченні Сашко, блискаючи очима, ошелешив мене новиною:

– Я все сказав своїм!

– Що сказав?

– Як що!? – розсердився він. – Що ти – моя дружина...

Весілля справляли у липні, коли я з дипломом медсестри повернулася додому. Святкові столи поставили в нашому садку. Вся в сніжно-білому, оточена неослабною увагою, я почувалася на сьомому небі.

Ми з Сашком сиділи на чолі стола і слухали всілякі, часом, як ото водиться, непристойні, побажання.

Старшою дружкою в мене була Катя. Вона прийшла на весілля з кремезним смаглявим брюнетом, назвала його Юрком, своїм двоюрідним братом. Він сидів навпроти нас, посміхався ямочками щік, палахкотів жаром чорних очей. Той жар запалював полум'ям і мої щоки... Я не розуміла, що зі мною коїться, але не могла відвести погляд від його обличчя. А коли він запросив мене на танець і поклав на плечі важкі гарячі долоні, затремтіла всім тілом і ледь не впала. Мов у тумані бачила Сашка, гостей і прагла лише тих бентежних обіймів...

Надворі зовсім посутеніло. Застілля гуло бджолиним вуликом. Катя кудись вийшла, а за кілька хвилин поманила мене пальцем із-за веранди. Коли підійшла до неї, мовчки взяла мене за руку й повела у невідомість нічного саду. Під яблунею біліла сорочка... Ступила крок, другий – і опинилася в кільці дужих рук. Наполегливий поцілунок зім'яв мої уста, пронизав стрілою все тіло й відгукнувся солодким щемом у найпотаємніших його куточках...

– Лесю, чуеш, Лесю, – шепотів задихаючись Юрко, – в мене машина напоготові. Мерщій перевдягайся – і їдьмо. Я чекаю тебе на дорозі за садом.

Не знаю, що володіло тоді мною, яка сила піднімала ноги, руки. У голові стугоніло й не було жодної думки. Тихцем прокралася до своєї кімнати, тремтячими руками зняла весільне вбрання, вдягла спортивний костюм і кросівки – й вислизнула у темінь саду.

Потужна «Тойота» летіла, мов на крилах, розрізаючи фарами липкий морок. Юрко сидів поруч, міцно стиснувши смужку губів. Десь аж за Конотопом зупинив авто і простягнув до мене руки...

На ранок ми були в Харкові, у Юрковій квартирі, де все хизувалося великими статками. На зміну збудженню, якомусь несамовитому піднесенню, на мене накотилася хвиля загальмованості й дитячого страху перед скоєним. Мов то не зі мною все діялося. Що я тут роблю?! Дарма Юрко пестив мене, пригощав найвишуканішими ласощами. Мое серце скімлило, як місячне занесене щенятко, а слів не було зовсім, я оніміла. Нарешті не витримав і Юрко: «То чого ти їхала?!» Скулившись, застигла на канапі...

А перед вечором у передпокої розпачливо закалатав дзвінок – і до квартири ввірвався Сашко... Схопив Юрка за сорочку, увіпхнув до кухні. Я, тремтячи, завмерла в куточку канапи. Спочатку з кухні долинали різкі голоси, що перебивали один одного, потім усе стихло.

Аж десь аж за годину вони вийшли, не дивлячись один на одного. Юрко зник у нетрях квартири, а Сашко підійшов до мене, поклав руку на голову.

– Вставай, Лесю, поїдемо додому.

Страшні ридання, що німотно душили мої груди весь час, поки вони розмовляли, прорвали німіцну дамбу з витримки та сорому й струсили все тіло відчаєм.

– Ну годі, годі, все добре, все буде добре, – притис мою голову до своїх грудей Сашко.

Я відчула, як стугонить його серце, як з мого серця звалюється тяжкий камінь і його затоплюють тихі сльози каяття, а десь скраечку бубнявіє пагінчик чогось бентежно-світлого. Пізніше я зрозуміла, що в ті хвилини в мені зароджувалось якесь нове почуття до чоловіка...

Зараз уже притлумилося все те, але спершу, я бачила, Сашкові було дуже боляче, а що вже попопліткували в містечку... Деякий час ми навіть жили нарізно – кожен у своїх батьків. Я гнала Сашка, який майже щодня з'являвся у нас, вважала себе не гідною його кохання. Коли вже народилась Маринка і, заглядаючи в його щасливі очі, я спитала, чи він пробачив мені, Сашко якось кумедно скривився:

– А що візьмеш із дурного рудого маляти? Коли б я тебе так не кохав... Ну та – все, забули! Назавжди.

І справді – жодним словом за всі ці роки не нагадав. А ось свекруха й тепер на мене вовком дивиться.

За цією згадкою я швидко промчала вулицею й завернула до відчиненої хвірточки на цвинтар – так набагато ближче до центру, і люди іноді користуються в'юнкою стежкою, що об'єднує два світи. Ввечері я нізащо не ступила б на неї. Зараз же завзято кручу педалі – незабаром восьма, а мені ще он куди їхати, і до Славка треба завезти мамину передачу.

Виїжджаю із-за куща шипшини й швидко виляю переднім колесом – ледь не наскочила на щось посеред стежки. Обминаючи, краєм ока чіпляюсь за той предмет і, скрикнувши, миттєво злітаю з велосипеда, кидаю його у траву й розгублено зупиняюся. Чомусь починають тремтіти ноги. На стежці лежить чорна блискуча босоніжка на шпильці. У неї взута невеличка засмагла нога, яка – о Боже! – визирає із-за пам'ятника... Сторожко ступаю два кроки.

Дівчина лежить головою на кам'яному надгробку, підібгавши під себе ліву ногу. Великі блакитні очі оскліло дивляться в небо. Біляве волосся мокрою пеленою розвіялось навкруг голови, на віях застигли росинки, ліва рука відкинута далеко вбік, пальці стискають ремінець блискучої чорної сумочки, права, зігнута в лікті, лежить на грудях, ніби захищає їх долонею. Чомусь відзначаю бездоганний манікюр і сріблястий лак на довгих овальних нігтях.

Переборовши жах, – все ж таки я медик – обережно торкаюся тоненької руки.
Вона холодна, мов мармур пам'ятника...

Ще раз кидаю погляд на небіжчицю. Щось знайоме. Блакитний топик, біла міні-спідничка, тоненький золотий ланцюжок на шиї, довге біляве волосся...

Так, це та дівчина...

З

Вона вже сиділа у вагоні, коли я, попрощавшись із Надею та Сергійком, повільно йшла проходом, шукаючи вільного місця. Якраз напроти неї була порожня вся лавка, і я зручно вместилася в куточку.

Здрігнувшись і заворкотівши, мов ситий кіт, електричка плавно рушила з місця, за вікном попливли київські краєвиди.

За кілька хвилин заляскали двері, і з обох кінців вагона залунало:

– Каму мароженае? Сливачнае, шакаладнае, с арехамі?...

– Піва! Свежее піва. С халадільніка...

– Газета «Без цензури». Толька правда а наших палітіках...

– Піражочки... С мясам, с капустай, с картошкой...

– Гараскопи... Каво інтересуют гараскопи? Ат Глоби. На неделю...

За що терпіти не можу наші потяги, так за оцей гармидер. Як же гарно в дорозі помилуватися полями й далекими перелісками, помріяти, заплющивши очі, подрімати під ритмічний перестук коліс, але – на тобі: піва, гараскопи, калбаса, піражочки... І так цілу дорогу.

От, скажіть мені, що воно таке? Читаю ж книги, журнали російською мовою – і нормально сприймаю. Та варто побути в Києві день-другий, поштовхатися по

магазинах і базарах, як кислою оскомною осідає на серці ота «сталічная» мова. І вже хочеться швидше додому, аби почути рідне слово. Хай навіть із домішками суржику. Славко з мене сміється, зве націоналісткою. Та й на роботі дехто. Але що з дурних візьмеш? Хіба ж мало таких, кому все одно – як говорити, в якій країні жити. А тоді плачемо, що все у нас погано. А як же воно буде добре, коли нехтуємо своїм, а чуже беремо за взірєць? Чи де є таке у світі?!

Минулого року я лікувала свій гастрит у санаторії в Трускавці. Що то вже насолодила слух добірною українською! А яка там шляхетність у поведженні...

З такими роздратованими думками трошки примруженими очима спостерігала за сусідкою навпроти. Вона самозабутньо поринула в детектив Дарії Донцової «Чудеса в кастрюльке». Та час від часу, відірвавши очі від книги, закладала в неї якусь фотографію і довго з легкою усмішкою затуманено дивилась у вікно, мрійливо зітхала.

Мимо саме пробігала чергова лоточниця з пакою різнокольорових газет. Дівча потягнулося до сумочки за гаманцем:

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tn.knigapoisk.com/mihaylenko_valentina/na-lez-radost

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)